

KRITIKA

Nedokončana terapija

ODER

Zinnie Harris: Ta nesrečni rod

Režiserka: Ivana Djilas

Mestno gledališče ljubljansko

Rok Bozovičar

Dokler Klitajmestra precizno ubira koraže do umora moža Agamemnona, največjega med grškimi junaki, ter odreja odtekanje življenja v argoški palači, tudi predstava *Ta nesrečni rod* uspešno upri-zarja kruto ujetost v ponavljajoče maščevalno nasilje rodu Atridov in težo bre-mena zločina, ki se iz generacije v gene-racijo le veča. A ko se fokus z neizbežno-sti Klitajmestrinega propada, s tem pa tudi zrušitve diktatorske oblasti, pre-makne v pozunanjanje psihoze, upri-zoritev tega premika ostane nedovršena in pomensko ohlapna.

Trodelno besedilo britanske dramatičarke Zinnie Harris v prevodu Tine Mahkota osveženo obnavlja Ajshilovo Orestejo, z na trenutke humorim pre-pletom posodobljenega jezika in dram-ske razpostavitve Ajshilovega (pra)tek-sta sta prva dela postavljena v nedo-ločno preteklost, ki jo odreja odnosi do božanstva in njegove zahteve (Aga-memnonovo žrtvovanje hčere Ifigenije), izvrševanje lastne volje in oblasti (Klitajmestrin umor Agamemnona) ter njune posledice (Elektrino maščeva-nje očeta), ki v tretjem delu vodijo v te-rapevtsko sodobnost – vzpostavitev notranjega travmatičnega razkroja. Režija Ivane Djilas uprizoritveno opri-jemljivost najučinkoviteje razvije v pr-vem delu zmagoslavne Agamemnono-ve vrnitve iz Troje, sestavljenem iz čvrstega pripovednega okvirja z zbo-rom (Boris Ostan), ki z direktnim na-govorom publike podaja zgodovino in začetke družinskega prekletstva. Ven-dar še pred Klitajmestrinim maščeva-

njem z umorom Agamemnona v kadi predstava svoj vrh doživi v njunem pr-vem srečanju po desetletju ločitve in osamljenega podžiganja ljubezni in sovraštva. Jette Ostan Vejrup kot Kli-tajmestra in Matjaž Tribušon kot Aga-memnon uprizorita močan trk dveh uničujočih silnic, ki se usodno odbije-ta. Mogočnosti vladarja, ki si je pokoril Trojo, se zoperstavi sila Klitajmestrine pretkane volje. Nihajoč med slo in pre-zirom, bojem ponižnosti, ponižanja in materinske dolžnosti (povezano z oblastno željo) odigrata igro besedne-ga tipanja in fizičnega pogajanja, ka-tere smrtni izid Agamemnonu še ni povsem jasen, ga pa že sluti.

Drugi del v tiho doneči utesnjeni atmo-sferi (glasba Boštjan Gombač) razkriva linijo dednosti Tantalovega bremena, vendar njegovo uprizoritveno izvaja-nje ni povsem prepričljivo. Medtem ko predhodno učinkovito poudarja sobi-vanje umrlih in njihovih duhov ter žive-čih, ki jih obsedajo – vzporedne realno-sti odpirajo velika okenska krila (sce-nografija Barbara Stupica) –, premes-titev središča dramske napetosti v no-tranjost protagonistk ohromi prepleta-nje svetov. Tako zlasti Elektrino (Nina Rakovec) soočanje z izpolnitvijo lastne želje (po maščevanju in razvezi zakon-sko-družinskega bremena) pod krinko višje nujnosti (božjega prekletstva, psihološke determiniranosti) ostane v ovojih fatalističnega obupa. Skrajšani sklepni del sicer strne in v psihiatrični kliniki zvrsti celoten nesrečni rod, kar po eni strani prekine pretirano psiho-tično ekspresivnost, po drugi pa razpr-to družinsko anamnezo zasilno zašije z medicinskim lociranjem izvora proble-ma. S čimer precej nejasno podrgne po njegovi površini. x

V drugem delu je predstava nedovršena in pomensko ohlapna. Peter Giodani